

57.

Katalog:

- poezija upora in revolucije
- idejna in slogovna analiza (ponavljanje, kontrast)

Berilo 3, str.46

KAREL DESTOVNIK-KAJUH: BOSA POJDIVA, DEKLE, OBSOREJ

Poezija upora in revolucije zajema pesmi, nastale med 2. svetovno vojno (1941 - 1945) in po vojni na vojne teme in motive.

Teme in motivi, ki so skupni tej poeziji, so : boj za svobodo, partizanski spopadi, sovraštvo do okupatorja, trpljenje in mučenje ujetnikov, talcev, taboriščnikov, usoda pregnancev itd. Ta poezija je precej obsežna in raznovrstna. Pesniki so tudi preprosti, anonimni, med ustvarjalci so bili pripadniki vseh generacij, tudi že uveljavljeni pesniki, npr. Oton Župančič, Alojz Gradnik, Tone Seliškar, Mile Klopčič, Anton Vodnik, Božo Vodušek, Edvard Kocbek, Igo Gruden, Matej Bor idr.

Karel Destovnik Kajuh iz vrst mladega rodu je znal združiti narodnoosvobodilni duh z občutji mladega človeka, ki hrepeni po mladosti, življenju, ljubezni, sreči. Ker je pesnil s preprostimi pesniškimi srdstvi, so nekatere njegove pesmi skoraj ponarodele.

Idejna analiza: *Pesem Bosa pojdiva, dekle, obsorej* izpoveduje globoko ljubezensko čustvo. Fant nagovarja dekle, naj natrgata češnjevih vej in jih odneseta na grobove talcev. V pesmi je prisoten izrazit kontrast med svetlim in temnim. Svetlo ponazarjajo razsanjane češnjeve veje, temno grobovi talcev. S ponavljanjem je podoba še učinkovitejša, belo in temno se v pesmi izmenjavata tako kot ljubezensko hrepenenje, ki je osrečujoče, in bolečina ob misli na trpeči narod.

Slogovna analiza: Po obliki je pesem tradicionalna, sestavljajo jo tri štirivrstične kitice z rimo. Jezikovno in slogovno je blizu ljudski pesmi in je zelo melodična. Figure ponavljanja v pesmi so anafore, geminacije, paralelizem, pesnik pa se poigrava tudi s stopnjevanjem (temni, pretemni).